

POHJOISSAAMEN KIELEN KESKITASO 15 op (400 h)

Etäopetuksena alkaen tiistaina 20.8.2024 klo. 17.00–19.30

Opintokokonaisuus sisältää 15 opintopisteen verran verkko-oppitunteja (200 h) sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä (200 h). Käytännössä opiskelu tarkoittaa sitä, että kun viikossa on esim. 3 verkko-oppituntia, niin sen lisäksi opiskelija varaa itsenäiselle opiskelulle aikaa toiset 3 tuntia. Opiskelijaa saa perehdytysmateriaalin etäopiskeluun. Opetuksessa painotetaan käytännön kielitaidon hallintaa eli puheen/kirjoituksen tuottamista ja kielen ymmärtämistä. Opetukseen sisältyy opetuskeskusteluja sekä pari- ja ryhmätyöskentelyä. Koulutus toteutetaan 1,5 vuoden aikana ja se päättyy joulukuussa 2025.

Tavoitteet

Koulutuksen kielellisenä tavoitteena on antaa opiskelijoille hyvä kirjallinen ja suullinen taito pohjoissaamen kielessä, valmiudet käyttää saamen kieltä erilaisissa arkielämän viestintätilanteissa ja valmiudet suorittaa yleisten kielitutkintojen saamen kielen keskitason tutkinto. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Koulutuksen tavoitteena on myös antaa opiskelijoille tietoa saamelaisten historiasta, saamelaisesta perinteistiedosta, nykykulttuurista ja yhteiskunnallisista erityispiirteistä, jotka liittyvät saamelaisten asemaan vähemmistö- ja alkuperäiskansana.

Sisältö

Opintojen laajuus on 15 op ja ne koostuvat pohjoissaamen kielen (7 op + 6 op = 13 op) ja saamelaisen kulttuurin (2 op) opinnoista. Opetuskielenä on pohjoissaame ja suomi.

Kohderyhmä

Koulutus on tarkoitettu kaikille saamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville. Koulutus sopii mm. kuntien ja valtion henkilöstölle, muille julkisoikeudellisia tehtäviä saamelaisalueella hoitaville viranhaltijoille ja muille saamea työssä tarvitseville.

Toteutus

Koulutus toteutetaan iltaopetuksena ja etäopintoina. Vaatimuksia osallistumiseen/opiskeluvälineet: tietokone (älä käytä mobiililaitteita osallistumiseen), internetyhteys, USB-headsetit (kuulokemikrofonit), web-kamera ja pohjoissaamen näppäimistö. Näppäimistön asennusohjeet

löydät osoitteesta <https://divvun.no/fi/keyboards/desktopindex.html>.

Lisäksi opinnoissa käytetään Moodle-oppimisalustaa: <https://moodle.eoppimispalvelut.fi>, Googlen pilvipalveluita ja muita hyödyllisiä verkkosovelluksia. Google Gmail-tunnuksen opiskelija luo itse.

Ohjelmistoista ja niihin perehdyttämisestä vastaa koulutuksen järjestäjä. Opiskelijan vastuulla ovat opiskeluvälineet ja oppimateriaalien hankinta.

Yleiset kielitutkinnot

Pohjoissaamen kielessä voi suorittaa perus, keski- tai ylimmän tason yleisen kielitutkinnon. Tutkinnossa on seuraavat osat: puheen ja tekstin ymmärtäminen, puhuminen ja kirjoittaminen. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Tutkinnon suorittamalla voi osoittaa virallisesti kielitaitonsa. Tutkintotodistusta voi käyttää esimerkiksi työ- tai opiskelupaikan hakemiseen. Tutkinnot ovat omakustanteisia, hinta riippuu valitusta tutkinnosta ja sen tasosta.

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille suunnattuja kielitaitotutkintoja. Tutkinnot mittaavat kielen osaamista sellaisissa käytännön tilanteissa, joissa aikuinen joutuu puhumaan, kuuntelemaan, kirjoittamaan tai lukemaan jotakin vierasta kieltä - joko Suomessa tai ulkomailla. Yleiset kielitutkinnot ovat kansallisia ja virallisia kielitutkintoja, niiden kehittämistyöstä vastaavat Opetushallitus sekä Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Tietoa kielitutkinnoista, tutkintopäivistä ja -paikoista, ilmoittautumisesta ja tutkintomaksuista löydät [tämän linkin kautta](#). Sivuilta löydät myös kielitutkintojen taitotasokuvaukset. **Ilmoittautuminen kielitutkintoon on opiskelijan itsensä vastuulla. Ilmoittautumisajankohta tutkintoon on aina alkuvuodesta.**

Testiin voi käydä tuttumassa Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen sivuilta <http://ykitesti.solki.jyu.fi/tutustu-testiin/saame/>. Sivulla on myös ohjeita testiin tulijoille.

Lisätietoja: Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanslia 040 723 7309

Paikka ja aika

Opinnot käynnistyvät etäopetusjärjestelmässä tiistaina 20.8.2024 ja päättyvät 2.12.2025.

Opetusaika on **tiistaisin klo 17.00–19.30**. Oppitunteja ei ole viikolla 42 (2024), viikoilla 9 ja 10 (2025) eikä viikolla 42 (2025). Lisäksi

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

oppitunteja ei järjestetä ajanjaksoilla 16.12.2024-5.1.2025, 12.5.-17.8.2025. Opintoihin sisältyy lähiopetusjakso Inarissa viikolla 17 (2025), pe 25.4. klo 17.00–20.00 ja la 26.4. klo 9.00–16.00).

Osanottajamäärä	Koulutukseen otetaan 15 opiskelijaa hakemusten perusteella.
Opettaja	Ellen Pautamo
Kustannukset	Opiskelija kustantaa ja hankkii itse tarvittavat oppimateriaalit ja opiskeluvälineet (tietokone, internetyhteys ja headsetit).
Koulutusmaksu	Koulutus on maksuton, mutta mikäli osanottaja keskeyttää opinnot, perimme 150 euron keskeyttämismaksun koulutuksen järjestämiskuluihin.
Tiedustelut	Saamelaisalueen koulutuskeskus, virtuaalikoulu virtuaali@sogsakk.fi , puh. 040 378 0304 (Tiisu-Maria Näkkäljärvi). Tietoa myös osoitteessa www.sogsakk.fi .
Hakeminen	Haku avautuu 1.5.2024 ja hakemukset täytetään 31.5.2024 mennessä. https://link.webropol.com/s/pskt2425
Opiskelijavalinta	Koulutukseen hakeneille tiedotetaan valinnasta sähköpostitse viimeistään viikolla 25 (2024).
Tukipalvelun yhteystiedot	Opintojen yleinen tukinumero 0295 333 555 (0295-alkuisiin numeroihin ei sisälly palvelu- tai muita erityismaksuja). Sähköposti ict-tuki@sogsakk.fi .

POHJOISSAAMEN KIELI II, KESKITASO 15 op (400 h)

Opetussuunnitelma

Opintokokonaisuus	Koulutuksen laajuus on 15 op ja se koostuu pohjoissaamen kielen (13 op) ja saamelaisen kulttuurin (2 op) opinnoista. Koulutus muodostaa kokonaisuuden, jossa käsitellään erilaisia arkielämän aihepiirejä. Saamelaiskulttuurin opetus etenee kielen opetuksen rinnalla.
Koulutuksen kuvaukset	
<u>Saame III</u>	
Laajuus	7 op
Oppimistavoite	Opiskelija palauttaa mieleensä aikaisemmin oppimansa asiat ja soveltaa niitä suulliseen ja kirjalliseen kielenkäyttönsä ja kartuttaa perusrakenteita ja sanastoa. Hän osaa lukea vaativampia tekstilajeja saameksi ja osaa kirjoittaa ja keskustella saameksi niiden pohjalta. Opiskelija osaa ilmaista mielipiteensä ja perustella sen.
Sisältö	Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia sekä tekstin- ja kuullun ymmärtämiseen liittyviä harjoituksia ja sanastoa.
Aihealueet	Työ ja koulutus, kulttuuri ja sosiaalinen vuorovaikutus.
Toteutustavat	Oppitunnit, kirjalliset ja suulliset harjoitukset sekä itsenäinen harjoittelu ja perehtyminen kirjallisuuteen.
Oppimateriaali	Länsman, Helmi 2023: Cealkke dearvvuodaid 3; Sammallahti, Pekka 2021: Sámi-suoma-sámi sátnegirji, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla jaettava oppimateriaali.
Oheismateriaali	Pope, Kirsten – Sára, Máret 2004: Eatnigiella, giellaoahpu váldogirji.
Suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.
Arviointi	1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.
Opetuskieli	Pohjoissaame ja suomi.
Lisätiedot	Saame I ja Saame II suoritettuna/suoritteilla

Saame III: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Pystyy perustelemaan mielipiteensä selkeästi ja monipuolisesti. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin mutta katkonaisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus vaikeuttavat ja katkaisevat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Pystyy perustelemaan mielipiteensä ymmärrettävästi ja vaihtamaan ajatuksia tutuissa tilanteissa ja toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta. • Opiskelija ymmärtää melko hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä: saa selvän kurssin aihepiirejä käsittelevän tekstin pääasioista, mutta vaativammista teksteistä voi jäädä osia ymmärtämättä. • Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen sisällön, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanastovaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, ääntämispuutteet vaikeuttavat sanojen ymmärtämäistä. • Pystyy perustelemaan mielipiteensä suppeasti, sanaston ja rakenteiden puutteellinen hallinta rajaa paljon sitä, mitä asioita pystyy käsittelemään. • Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

Saame IV

Laajuus

6 op

Oppimistavoite

Opiskelija osaa keskustella ja kirjoittaa pohjoissaameksi. Hän osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa tietoa suulliseen ja kirjalliseen kielenkäyttöön ja kehittää sanavarastoaan. Hän osaa lukea vaativampia tekstilajeja saameksi ja osaa kirjoittaa ja keskustella saameksi niiden pohjalta.

Sisältö

Erilaisia luku-, kirjoitus-, ääntämis- ja keskusteluharjoituksia, kielioppia sekä tekstin- ja kuullunymmärtämiseen liittyviä harjoituksia ja sanastoa. Lisäksi opiskelija laatii lyhyitä, valmisteltuja suullisia esityksiä eri aiheista.

Aihealueet

Ympäristö, maantuntemus ja yhteiskunta.

Toteutustavat

Oppitunnit sekä suulliset ja kirjalliset harjoitukset.

Oppimateriaali

Länsman, Helmi 2006: Cealkke dearvvuodaid 4 sekä kirjaan kuuluva CD; Sammallahti, Pekka 2021: Sámi-suoma-sámi sátnegirji, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla käytettävä oppimateriaali.

Oheismateriaali

Pope. Kirsten – Sára, Máret 2004: Eatnigiella, Giellaoahpu váldogirji.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset, esitelmä, kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Arviointi

1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Opetuskieli

Pohjoissaame (apukielenä suomi).

Lisätiedot

Saame I ja II suoritettuna ja Saame III suoritettuna/suoritteilla.

Saame IV: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Kirjoittaa sujuvia erityyppisiä, sisällöltään monipuolisia ja rakenteeltaan loogisia tekstejä. • Ymmärtää lähes vaikeuksista rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisiakin tekstejä. Joskus ymmärtäminen haasteellista, jos aihepiiri tai asian käsittely on vierasta. • Puhuu sujuvasti ja puheenvuorot ovat luontevia ja yhtenäisiä. Pystyy esittämään selkeän kuvauksen monimutkaisestakin aiheesta. • Pystyy perustelevaan mielihiteensä selkeästi ja monipuolisesti ja ottamaan aktiivisesti osaa keskusteluun ja kuvailemaan näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa.	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjoittaa sisällöltään pääosin ymmärrettävää tekstiä, mutta epäselvät ilmaukset ja rakenteiden epätasainen käyttö vaikeuttavat ymmärtämistä. • Opiskelija saa selvän yleisiä aihepiirien tekstien pääasioista, mutta vaativammista voi jäädä osia ymmärtämättä. • Puhe voi olla toisinaan hidasta ja sisältää epäluontevia katkoja. Tulee kuitenkin ymmärretyksi hyvin kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteistaan huolimatta. • Ymmärtää pidempää yhtäjaksoista puhetta, jos aihepiiri on tuttu. Ymmärtää keskeisen ajatuksen puheesta, joka koskettaa ajankohtaisia asioita. Jos aihepiiri on vieras tai puhejakso pitkä, niin ymmärtäminen tuottaa vaikeuksia. • Pystyy perustelevaan mielipiteensä ymmärrettävästi ja vaihtamaan ajatuksia tutuissa tilanteissa ja toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.	<ul style="list-style-type: none"> • Pystyy kirjoittamaan suppeita, yksinkertaisia tekstejä. Teksti on hajanaista ja rakenteeltaan horjuvaa ja siinä esiintyy vaikeasti ymmärrettäviä ilmauksia. • Ymmärtää pääasioita tuttuja aiheita käsittelevistä teksteistä. • Selviää helpoissa puhetilanteissa, sanasto ja rakenteiden suppeus rajaavat viestintää. • Ymmärtää selkeää puhetta, joka käsittelee tuttuja ja rutiininomaisia asioita. • Pystyy perustelevaan mielihiteensä erittäin suppeasti, sanaston ja rakenteiden puutteellinen hallinta rajaa paljolti sitä, mitä asioita pystyy käsittelemään.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahusguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooulttemkõöskõs

Saamelaiskulttuuri II

Laajuus

2 op

Oppimistavoite

Opiskelija syventää saamelaiskulttuurin tuntemustaan koko saamelaisalueen näkökulmasta (Sápmi). Lisäksi opiskelija tutustuu alkuperäiskansayhteistyöhön.

Sisältö

Neljän maan saamelaiset, elinkeinot ja yhteiskuntapolitiikka, saamelaiset instituutiot, saamelaisten maailmankuva, uskomukset ja uskonto, saamelaisten luontosuhde ja tämän päivän ekologiset kysymykset, saamelaisten suullinen kertomaperinne ja nykytaide.

Oppimateriaali

Lehtola, Veli-Pekka 2015: **Saamelaiset - historia, yhteiskunta, taide** (päivitetty painos), Puntsi (löytyy netistä tästä [linkistä](#)); Filmit ja elokuvat; muu oppitunneilla jaettava materiaali.

Suoritustavat

Aktiivinen osallistuminen, harjoitukset, mahdolliset saamelaiskulttuuritapahtumat/-webinaarit sekä esitelmä/oppimispäiväkirja.

Arviointi

Suoritettu/hylätty.

Opetuskieli

Suomi

Muuta

Arviointi Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opetusaineissa aineenopettaja arvioi opiskelijan osaamistaidot opetusaineessa arvioinnin kriteerien mukaisesti asteikolla 1–5: erinomainen (5), kiitettävä (4), hyvä (3), tyydyttävä (2), välttävä (1), hylätty (0). Käytössä ovat myös merkinnät suoritettu (S) tai hylätty (H). Merkintä SK tarkoittaa, että suoritus on kesken.